

SÖZLÜKÜN HİSİTLERİ

FARUK YENER

"Macbeth,, rolü ve Sir Alec Guinness

● Londra'da Aldwych Kraliyet Tiyatrosunda Shakespeare'in «Macbeth» adlı oyunu, «Lady Macbeth» rolündeki Simone Signoret'nin zorlu tenkitlere uğramasına rağmen sürüp gidiyor. Tiyatro yetkilileri ilginin nedenini Yves Montand'ın eşinde değil, «Macbeth» i oynayan büyük sanatçı Sir Alec Guinness'de buluyorlar. Taht için defalarca kan dökmekten çekinmeyen İskoçyalı kışzadeyi olağanüstü bir yorumla sunan Sir Guinness'in bu oyun için haftada otuz İngiliz lirası (yaklaşık olarak 900 lira) gibi çok az sayılan bir ücret aldığı açıklanınca sanatçı şöyle demiş: «Hepimizde biraz Macbeth'lik vardır. Belki de bu yönümü gerçek hayatta değil, sahnede tatmin için razı oldum bu paraya...»

● İstanbul Radyosunun «Türk Musikisi» yayınlarını yöneten Cüneyt Orhon arkadaşımız tutmuş bir bildiri yayınlamış, «Ses sanatçıların, istedikleri saz sanatçıları eşliğinde yayın yapmasını sağlamaya çalışacağız» demiş... Vay efendim sen misin bunu diyen... Saz sanatçıların büyük çoğunluğu ayaklanmış, sendikaları seferber olmuş, doğru müdüre gidilerek dayatılmış: «Demek bundan böyle yalnız usta saz sanatçıları görevlenecek, diğerleri mikrofondan ekmek yemiyecek... Ya bizler, ya Cüneyt Orhon...» Şu davranışın yorumunu sizlere bırakıyor, 1967 yılı Türkiye'sinde kalite ve düzen getirmek isteyen bazı kişilere nasıl bir «kelle isteme» metodu kullanıldığını ilginize sunuyorum.

● İstanbul Şehir Operasında oynanmakta olan «Rigoletto» temsilini görenler dekorları çizen Acar Başkut sayesinde sosyal bir sorunun geçmişi çevresinde aydınlanmış oluyorlar; tarihte ilk gecekondular 16 ncı Yüzyılda İtalyada yayılmış, örneğin, eserin kahramanlarından Rigoletto ve kaatil Sparafucile gibi konunun geçtiği Mantua şehrine gelenler bugün Gültepe, Rami, Eyüp'te benzeri pek çok görülen birer gecekondü edinivermişler. Hadi Sparafucile'yi anladık ama, kızına bakıcı tutacak kadar hali-vakti yerinde bir saray maskarası olan Rigoletto'ya o barınağı hiç ya-kıştıramadık.

● Güvenlik Kurulu toplanmış, radyolarımızın savaşta nasıl yayın yapacağını, programların nasıl düzenleneceğini kararlaştırmış. Bir hayırsever kurul da çıkıp barışta nasıl yayın yapması gerektiğini kararlaştırırsa, programların nasıl düzenleneceğini gösterse, radyolarda çalışacak elemanların nitelik ve özelliklerini belirtse ne iyi olacak...

● İstanbul Şehir Orkestrası üyelerinin maddi ve mânevî desteğiyle çıkan bir dergi var. Yurdumuzun «Batı Sanat Müziği» alanında bellibaşlı tek dergisi. Baskısı güzel, tertibi iyi, imzaları seçkin... İçinde orkestranın aylık programları da yer aldığından konserlerde de satılır bu dergi. İstanbul Şehir Orkestrası aynı şehir Belediyesine bağlı bir öğretim kurumunun, Konservatuvarın topluluğudur. İşte bu kurumun müzik ve sanat konularıyla ilintisi tartışılmaya değer müdürü derginin sorumlusunu çağırır ve: «Derginizin konserlerde satışını yasakladım. Çünkü içinde orkestra konserlerinin tenkidi yer alıyor» der ve dediğini de yapar. Derginin konser tenkitlerini kim vazar bilir misiniz? Aynı konservatuvarın Bilim Kurulu üyesi, aynı orkestrayı zaman zaman yöneten, Türk sanat hayatına başta Ayşegül Sarıca. Verda Erman olmak üzere pek çok sanatçı yetiştiren bir öğretmen: Ferdi Statzer... Şimdi aynı dergi konserlerin verildiği sinema kapisına dizilen şehrin tanınmış müzikkileri tarafından satılıyor. Hem de satış rekorları kırarak...